

Fragmenta in epistulam ad Galatas (in catenis)

604 Gal 1,16–22 Οὐ προσανεθέμην σαρκί. οὐκ ἀπέκλινα εἰς ἄνεσιν καὶ ἡδυπάθειαν, οὐδ' ὡς μέγα τι κατωρθωκῶς εἰς ῥαστώνην καὶ ὀλιγωρίαν 605 ἀνέπεσα, ἀλλὰ σύντονον τὸν τοῦ εὐαγγελίου δρόμον ἐποιούμην. Ἡ οὕτως· οὐ προετίμησα ἰδεῖν συγγενεῖς ἢ οἰκίαν ἢ πατρίδα, ἀλλὰ πάντα λιπῶν οὐδὲ γὰρ ἐν τούτῳ τῶν περὶ Πέτρον καὶ Ἰωάννην ἐλαττοῦμαι εὐθέως εἰς Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ εἰς τὸ κήρυγμα ἔτρεχον. Οὐδὲ ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα. οὐκ ἀνήλθον, φησί, εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸ θεάσασθαι τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους καὶ μαθεῖν τι ἐξ αὐτῶν· ἀνήλθε μὲν γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Δαμασκοῦ, ὡς δηλοῦσιν αἱ Πράξεις, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ μαθητεῦσαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καὶ αὐτὸν κηρύσσειν τὸν Χριστὸν καὶ διδάσκειν τὴν πίστιν. καὶ γὰρ ὃν τρόπον, φησί, εἰς Ἀραβίαν ἀπήειν κηρύξων, καὶ πάλιν εἰς Δαμασκὸν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ εἰς Ἱεροσόλυμα. μετὰ δ' ἔτη τρία τοῦ κηρύσσειν με καὶ διδάσκειν ἀνήλθον ἰδεῖν Πέτρον, οὐ μαθεῖν τι παρ' αὐτοῦ ἤδη γὰρ ἐγὼ εὐηγγελιζόμεν καὶ ἐκήρυττον. Ἡ οὕτως· παρὰ Πέτρου οὐκ ἔμαθον, μόνον εἶδον αὐτόν. παρὰ Ἰακώβου οὐκ ἔμαθον, κάκεινον γὰρ μόνον εἶδον. ἄλλον τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον. ἀλλὰ μὴ ἀπὸ τινος ἑτέρου ταπεινοτέρου καὶ οὐχ οὕτως ἐπισημοῦ προσώπου; καὶ πῶς τοῦτο χῶραν ἔχει, μαθεῖν ἐξ ἐκείνων οἱ οὐδὲ τὸ πρόσωπόν μου ἐωράκασιν; ἀγνοούμενος γὰρ ἤμην τῷ προσώπῳ ταῖς ἐν Χριστῷ ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας. οἱ γὰρ λοιποὶ ἐδέοντο διδασκαλίας, ἀλλ' οὐκ ἐδίδασκον. οὐκοῦν οὐκ ἀπ' ἀνθρώπου ἔμαθον. Gal 1,24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν. ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν, οὐχὶ τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα διδάσκαλον, ἀλλ' αὐτὸν τὸν θεόν. αὐτὸς ἦν ὁ ἀποκαλύψας ἐν ἐμοὶ τὸ κήρυγμα καὶ διδάξας. Gal 2,2 Διὰ τί κατ' ἰδίαν; ἵνα μὴ ἔμπροσθεν πάντων ἀναθεὶς σκανδαλίσω νεοπαγεῖς ὄντας τότε τοὺς ἐκ περιτομῆς, καὶ ἀποστήναι αὐτοὺς παρασκευάσω δι' ὄλου τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπολέσω τὸν δρόμον μου, καὶ κενὸς δειχθῆ ὁ ἀγὼν μου καὶ ἡ σπουδὴ μου. πῶς γὰρ οὐκ ἔστι κενὸν τρέχειν καὶ δεδραμηκέναι, ὅταν τρέχων ἵνα σώσω ἑτέρους, πάλιν διὰ τῆς ἀπερισκέπτου ἀκριβείας ἀπολλύω; πῶς οὖν νῦν δημοσίᾳ ἐλέγχει; ὅτι προκοπὴ ἦν, καὶ ὅτι δόγμα τινὲς τὴν οἰκονομίαν ἐτόλμων ποιεῖν. ἢ τὸ μήπως δύναται καὶ κατ' ἐρώτησιν εἰρησθαι ὡς βεβαιωτικὸν ὃν τοῦ ὅτι οὐκ εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον, ἀλλὰ πάντα σὺν ἀσφαλείᾳ ἔπραττον καὶ προνοία. 606 Gal 2,3–5 Ἄλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ Ἕλληνας. οὐδὲ Τίτον, φησί, καίτοι ἐπίδηλον ὄντα ἐξ Ἑλληνικῆς σποράς γεγεννημένον, ἠνάγκασαν οἱ ἀπόστολοι περιτμηθῆναι, καίτοι παρόντας ὀρώντες καὶ τοὺς ψευδαδέλφους· τὸ γὰρ ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ κοινοῦ ἐκληπτέον, οἷον· ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ἠναγκάσθη, φησί, περιτμηθῆναι οὐδὲ διὰ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους. τί οὖν; διὰ τί τὸν Τιμόθεον περιέτεμεν, εἰ λόγον οὐ ποιεῖται τῶν ψευδαδέλφων; οὐδ' ἐκείνον διὰ τούτους περιέτεμεν μὴ γένοιτο ἀλλ' ἵνα κερδήσῃ τοὺς δι' ἀσθένειαν λογισμῶν σκανδαλιζομένους. τοῖς μὲν γὰρ ἀσθενοῦσι δεῖ συγκαταβαίνειν ἐπὶ θεραπείᾳ πραεῖα τοῦ ἀρρωστήματος, τοῖς δ' ἐκ κακουργίας καὶ πονηρᾶς γνώμης ὀρμωμένοις οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὑπέικειν· οὔτοι γὰρ οὐ μόνον οὐ δέονται θεραπείας κρείττονος ἀπάσης θεραπείας τοῦ πάθους αὐτοῖς ἐνστηριχθέντος, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησίον ζητοῦσι τῆς οἰκείας νόσου ἀναπλῆσαι. διὸ οὐδὲ πρὸς ὥραν αὐτοῖς εἴξαμεν, καὶ ὁ θεὸς ἀποφαίνεται Παῦλος. Gal 2,6 Ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδέν. οὐδὲν προσελαβόμεν, οὐδὲν μοι προσεκτίθη, ἀλλ' ὡσπερ ἐκείνους ὁ θεὸς ἀποστόλους ἐχειροτόνησεν, οὕτως καμέ. καὶ οὐ προέκρινεν ἐκείνους ἐμοῦ· οὐ γὰρ λαμβάνει πρόσωπον ὁ θεὸς ὡς ὑμεῖς. Gal 2,8–14 Ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολήν. εἰ εἶπεν ὁ Παῦλος κατ' οἰκονομίαν πράττειν τὴν περιτομὴν τοὺς περὶ Πέτρον, ἔδοξεν ἂν καὶ αὐτὸς ταύτην συγχωρεῖν, καὶ οὕτως μᾶλλον συντρέχων ἐδείκνυτο ἂν οἷς

ἔργον εἶχε πολεμεῖν· εἰ γὰρ Πέτρος καλῶς ποιεῖ συγχωρῶν, τί μὴ καὶ σύ; φασίν. τί δὲ καὶ μέμφη πικρῶς ἦν οἰκονομίαν καλεῖς; ἕα πράττειν καὶ μὴ ἐπιτίμα· καὶ ὡς ἂν σοι φίλον ὀνόμαζε, εἴτε οἰκονομίαν εἴτε δόγμα καὶ ἀκρίβειαν. ταῦτα ἂν καὶ ἐλογίζοντο καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν Παῦλον, εἰ κατ' οἰκονομίαν εἶπε τοὺς περὶ Πέτρον τὴν περιτομὴν καταδέχεσθαι· ψυχὴ γὰρ ἐπτοημένη περὶ τι, μικρᾶς καὶ τῆς τυχούσης ἀφορμῆς λαβομένη, πλέον αὐτῷ οἰκιοῦται καὶ περιπλέκεται. διὸ σοφῶς ἄγαν ὁ Παῦλος τὸ μὲν τῆς οἰκονομίας ὅλως ἀποσιωπᾷ, δριμέως δὲ καθάπτεται τῆς πράξεως, καὶ ὡς παρανομοῦντας δῆθεν ἐλέγχει τοὺς συγχωρήσαντας, ἵνα τῷ σφοδρῷ τῆς περὶ ἐκείνους ἐπιτιμήσεως τοὺς ἀληθῶς παρανομοῦντας πτοήσῃ καὶ διορθώσῃται. διὸ καὶ 607 δοκοῦντας αὐτοὺς καὶ κατεγνωσμένους καὶ ὑποκρινομένους καὶ μὴ ὀρθοποδοῦντας οὐ παραιτεῖται καλεῖν, ἵνα μόνον τὸ τοῦ Χριστοῦ κήρυγμα βεβαιώσῃ. οὕτως ἀλλήλοις ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος ἐθάρρουν, καὶ τηλικούτῳ ἐδέδεντο συνδέσμῳ ὡς δεῖσαν, ἂν οὕτω τύχη, διὰ τῆς ἀλλήλων καταγνώσεως τὸν τοῦ κηρύγματος κραταιοῦσθαι λόγον, μηδὲ τοῦτο παραιτεῖσθαι. καὶ ἵνα τοῦτο μάθῃς ἀκριβῶς, σκόπει· Παῦλος διὰ τῶν ἐπιστολῶν καταγινώσκει Πέτρον, καὶ Πέτρος διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἐγκωμιάζει Παῦλον, καὶ τὰς ἐπιστολὰς σοφίας θεοῦ καὶ χάριτος ταύτας εἶναι μαρτυρεῖ πλήρεις, καὶ τοὺς ἀστηρίκτους τὸν ἐν αὐταῖς κεκρυμμένον νοῦν οὐ συνιέναι ἀλλὰ καὶ διαστρέφειν ἀναβοᾷ ἄλλως δὲ καὶ Παῦλος ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος ταῦτα περὶ Πέτρον λέγων, κατὰ πολὺ πλέον ἑαυτοῦ περιέπει τοῦτον καὶ τιμᾷ. τί γὰρ ἐστὶν εἰς λόγον ὕβρεως τὸ δοκεῖν καὶ μὴ ὀρθοποδεῖν πρὸς τὸ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ; Gal 3,4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; εἶγε καὶ εἰκῆ. ἀλλὰ μὴ καὶ ἐπιζημίως; εἰκῆ μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ μηδὲν μῆτε προσλαβεῖν μῆτε ἀποθέσθαι, ὁ δὲ ἐναρξάμενος πνεύματι καὶ διὰ τοῦτο πολλοῖς περιπεσῶν πειρασμοῖς, εἶτα μεταβαλλόμενος, οὐ μόνον εἰκῆ ἔπαθεν ἄπερ ἔπαθεν, ἀλλὰ καὶ ἐπιζημίως, ἀπολέσας ἃ ἀπέκειτο αὐτῷ διὰ τὰς ὑπὲρ Χριστοῦ θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς ἔπαθλα. Gal 3,15 Ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην. καλῶς κεκυρωμένην φησίν· ὄρκῳ γὰρ ἐκεκύρωτο. ἀκριβῶς δὲ τὸ κεκυρωμένην φησίν· ἢ γὰρ ἄκυρος καὶ μετατίθεται, ὡσπερ ὁ νόμος αὐτὸς εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Gal 3,17 Οἱ τετρακόσιοι τριάκοντα χρόνοι συνάγονται οὕτως· ἀπὸ οὗ ἔτους Ἀβραὰμ ἕως ρ΄ ψηφίζεται ἔτη κε΄, Ἰσαὰκ ἔτη ζ΄, Ἰακώβ ἔτη ε΄, Ἰωσήφ ἔτη ρί΄, ἐν Αἰγύπτῳ ἔτη ρμδ΄, ὁμοῦ ἔτη υλ΄. Gal 3,-21 Ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστίν. ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστίν ὁ καὶ τὸν νόμον καὶ τὸ εὐαγγέλιον δούς, καὶ μεσιτεύσας καὶ ἀποκαταλλάξας τῷ πατρὶ, τοῦτ' 608 ἔστιν ὁ αὐτὸς ἐστίν ὅς ἐστι Χριστός. εἰ γὰρ καὶ δύο τὰ μεσιτευόμενα, ἀλλ' ὁ μεσίτης εἷς ἐστίν· εἷς γὰρ καὶ ὀφείλει εἶναι. Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; μὴ γένοιτο. ἀντίθησιν λύει· ἤρπασε γὰρ, φαίεν ἂν τινες, ὁ νόμος τὸ δικαίωμα τῶν ἐπαγγελιῶν καὶ γέγονε κατ' αὐτῶν. ἀλλὰ μὴ γένοιτο· εἰ μὲν γὰρ ἠδύνατο ζωοποιεῖν, εἰκότως ἂν τις ἐνόμιζε κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν ἐκτεθεῖσθαι καὶ τὸ ἐκείνων δικαίωμα ὑφαρπάσαι ἅτε αὐτὸν ἰσχύοντα δικαιοῦσαι. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἰσχύει ποιῆσαι, οὔτε ζωοποιῆσαι οὔτε δικαιοῦσαι, δῆλον ὅτι οὐκ ἐδόθη κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν· αὐταὶ γὰρ τὸ οἰκεῖον ἐπιδείξονται δικαίωμα σώζουσαι καὶ δικαιοῦσαι τὸν ἐκ πίστεως. καὶ ὅρα σοφίαν· ὅπερ γὰρ ἂν τις ἕτερος εἰς διαβολὴν τοῦ νόμου προήνεγκεν, ὅτι οὐ ζωοποιεῖ οὐδὲ δικαιοῖ, τοῦτο αὐτὸς εἰς ἀπολογίαν ἐγκλήματος καὶ εἰς ἐγκώμιον συνεστήσατο. διὰ τοῦτο γὰρ, φησίν, ὁ νόμος οὐ γέγονε κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν, ὅτι μὴδὲ σώζειν μὴδὲ δικαιοῦν ἴσχυσεν. οὐ μόνον δὲ οὐ γέγονε κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ γε τρόπον τινὰ καὶ συνήργησε καὶ ὑπηρετήσατο αὐταῖς· δι' ὧν γὰρ οὐκ ἔσωσεν οὐδὲ ἐδικαίωσεν, ἐπὶ τὴν πίστιν καταφυγεῖν προετρέψατο· δι' ὧν δὲ ἐπὶ τὴν πίστιν συνήλασεν, τὰς ἐπαγγελίας τελειωθῆναι συγκατειργάσατο. Gal 3,22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἢ γραφή. ὁ νόμος, φησίν, οἶονεὶ περιέλαβε καὶ περιέκλεισε πάντας εἰς ἁμαρτίαν, ἁμαρτωλοὺς ἀπέδειξεν. πῶς; εἶπε γὰρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις τοῦ ποιῆσαι αὐτά. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐ

μόνον γὰρ οὐχὶ πάντες ἐποίησαν ἅπαντα, ἀλλ' οὐδ' ἔνιοί τινες αὐτῶν ἅπαντα, ἀλλὰ μόλις οἱ ἐπιφανέστεροι αὐτῶν τὰ πλείονα, ὥστε τῷ μὴ πάντα ποιῆσαι κάκεινοι ὑπὸ κατάραν καὶ ἁμαρτίαν ἦσαν. ἅπαντες ἄρα συγκεκλεισμένοι ἐτύγχανον εἰς τὴν ἁμαρτίαν. διὸ ἐκ μόνης πίστεως δύνανται τυχεῖν τῆς ἐπαγγελίας· ἐκ γὰρ τοῦ νόμου μᾶλλον καὶ εἰς ἁμαρτίαν συναλαθέντες ἀπεδείχθησαν ἅπαντες. Gal 4,4 Γενόμενον ὑπὸ νόμον. οὕτω γὰρ ὑπὸ νόμον ἐγένετο, ὅτι καὶ περιετμήθη, ἵνα, φησί, τοὺς ὑπὸ νόμον ὄντας καὶ τὴν κατάραν αὐτοῦ ἐξαγοράσῃ τῷ σταυρῷ καὶ τῷ ὅλως ὑπὸ νόμον γενέσθαι. 609 Gal 4,15 Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμός; τίς ἦν; οὐκ ἐρωτῶντός ἐστιν, ἀλλ' οἷον θαυμάζοντος καὶ ἐπαίροντος τὴν τότε πίστιν αὐτῶν καὶ τὸν ἐπὶ ταύτης μακαρισμόν. τίς ἦν; ἡλικίος ἦν, φησί, θαυμαστός; ἡλικίου μακαρισμοῦ ἐξεπέσετε; ἢ κατ' ἐρώτησιν· τίς ἦν; ἀναμνήσθητε, φησί, τίς ἦν ὁ μακαρισμός ὑμῶν· λίαν γὰρ ἐμακάριζον, νῦν δὲ τί ἐλέγχω; διὰ τοῦτο μισοῦμαι. διὰ τί δὲ ἐλέγχω; διὰ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν. ἐπεὶ εἰ μὴ τοῦτο ἦν, πῶς ἂν μηδεμίαν ἄλλην παρασχόντων πρόφασιν ὑμῶν, ὁ ἐπαινῶν καὶ μακαρίζων εἰς τὸ ψέγειν ἦλθον; Gal 4,23 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης. μὴ οὖν τὸ κατὰ σάρκα εἶναι ὑμᾶς συγγενεῖς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦτο φυσιοῦτω καὶ πειθέτω ὅτι καὶ τῆς ἐπαγγελίας ἔσεσθε κληρονόμοι. μᾶλλον δὲ αὐτὸ τοῦτο διδασκέτω, ὅτι εἰ μὴ γένησθε τέκνα κατ' ἐπαγγελίαν τοῦ Ἀβραάμ, τοῦτ' ἔστι μέλη καὶ σύσσωμοι Χριστοῦ οὗτος γὰρ ἐξ ἐπαγγελίας σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ ἔξω ἐστὲ τῆς ἐπαγγελίας. Gal 4,25 Τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ, οἷον τῇ ἐνταῦθα τῇ ἐπὶ γῆς, ὥστε τῆς ἄνω καὶ ἐλευθέρας ἄμφω διεστήκασιν. Gal 5,16–17 Πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν. ἀντίκειται ἡ ἀρετὴ τῇ κακίᾳ, ἵνα μὴ τῆς κακίας ἐρεθισάσης εὐθέως ὡσπερ ἀπόλυτον καὶ ἀχαλίνωτον καὶ ἐπὶ πρανοῦς φέρηται τὸ σαρκικὸν θέλημα πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. πάλιν ἀντίκειται τῇ ἀρετῇ ἡ κακία, ἵνα μὴ τῆς ἀρετῆς ἡ ἐργασία ἀταλαίπωρος πάντη καὶ ἄμισθος εἶη, καὶ οἷον ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἀνάγκης ἡμῖν συγκεκληρωμένη, καὶ ὡς μόνῳ τῷ διανοηθῆναι κατορθουμένη χωρὶς σπουδῆς ἀπάσης καὶ ἀγωνίσματος. αὐτὸς δὲ συντόμως αὐτὸ φησιν· ἵνα μὴ ἄπερ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιήτε. μήτε τὰ κακά, φησίν, εὐχερῶς ὅλως καὶ ἀκωλύτως, μήτε τὰ ἀγαθὰ ῥαδίως πάντη καὶ ὀλιγώρως· τὰ γὰρ οὕτω πραττόμενα οὐδ' ἀγαθὰ ἂν εἶη. Gal 5,24 Ἔστι δὲ τὸ οἱ δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ οὗτοι δὲ ἐξακοῦσαι περισπῶντας τὴν οἴ· οὗτοι δὲ εἰσιν οὓς εἶπον, οἵτινες τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν καὶ ἐξῆς. 610 Gal 6,2 Καὶ οὕτως ἀναπληρώσετε τὸν νόμον. ὁ γὰρ τοῦ Χριστοῦ νόμος ὁ διὰ τῶν ἔργων τοιοῦτος ἐδείχθη· αὐτὸς γὰρ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνέλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. καὶ ἡ ὑπερβολή, ὅτι καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν κατεδέξατο. Gal 6,4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος. εἰ γὰρ τις τὸ ἑαυτοῦ ἔργον δοκιμάζοι καὶ ἑαυτὸν ἐρευνᾷ ἀκριβῶς, μᾶλλον εἰς ἑαυτὸν ἔξει τὸ καύχημα καὶ οὐχὶ καθ' ἑτέρου, τοῦτ' ἔστι καθ' ἑαυτοῦ ἔξει τὸ καύχημα, οἷον ἑαυτοῦ καταγνώσεται καὶ οὐχὶ ἐτέρων. ἢ εἰς ἑαυτὸν ἔξει τὸ καύχημα, τοῦτ' ἔστιν αὐτὸς ἑαυτὸν ἐλαττούμενον καὶ ἐνδεῶς ἔχοντα βλέπων, ἑαυτὸν μέμψεται καὶ τῆς ἐτέρων ἀποστήσεται καταγνώσεως, εἰδὼς ἑαυτὸν οὐδὲ τὴν αὐτὴν ἀεὶ πολιτείαν αὐτοῦ διαφυλάττοντα, ἀλλὰ καὶ ταύτης ἐσθ' ὅτε διαπίπτοντα. Gal 6,9 Ἡ μὴ ἐκλυόμενοι, τοῦτ' ἔστι μὴ ἀποναρκῶντες μηδὲ τῆς ἀγαθοεργίας ἀφιστάμενοι, ἀλλὰ μέχρι βίου σύντονον τὸν πνευματικὸν σπόρον καταβαλλόμενοι· τῶν γὰρ εἰς τέλος ἀγωνιζομένων ἐστὶν ὁ στέφανος. Gal 6,17 Μηδεὶς μοι κόπους παρεχέτω. μηδεὶς με πρὸς ἀπολογίαν ὧν πράττω ἐκκαλείτω. ἔχω γὰρ καὶ σιγῶν μείζονα τὴν διὰ τῶν ἔργων ἀπολογίαν· τὰ γὰρ στίγματα τοῦ Χριστοῦ, τοῦτ' ἔστι αἱ ὑπὲρ Χριστοῦ πληγαὶ καὶ οὐλαί, αὐτὰ βοῶσιν, καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ δρόμον καὶ ζῆλον καὶ τὸ ἀνυπόκριτον καὶ καθαρὸν καὶ ἀνυπόστολον τοῦ κηρύγματος. Ἡ μηδεὶς μοι κόπους παρεχέτω. μέχρι τίνος θλίψεις μοι καὶ κόπους, φησί, σαλευόμενοι παρέχετε; δυσωπήθητε εἰ καὶ μὴ τι ἄλλο, ἀλλ' οὖν τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἃ δι' ὑμᾶς καὶ διὰ τὸ εἰς ὑμᾶς κήρυγμα ἐν τῷ σώματι περιφέρω. εἰπὼν δὲ

στίγματα Χριστοῦ, ἅμα ἀναμιμνήσκει ὅτι κάκεῖνος ὑπὲρ ὑμῶν ἔπαθεν· παντὶ οὖν τρόπῳ ἀποστῆναι τοῦ νόμου καὶ ἐστηρίχθαι τῇ πίστει προσῆκεν.